

Odnos socijalnog statusa mladih i njihovih političkih orijentacija

ŽELJKO BUZOV
GORAN MILAS
IVAN RIMAC

Institut za društvena
istraživanja, Zagreb

UDK: 316.66-053.7
Izvorni znanstveni rad
Primljeno: 24. 05. 1990.

Istraživanje na uzorku od 675 omladinaca u zagrebačkoj općini Centar pokazalo je da postoje tri faktora koja objašnjavaju interkorelacije među česticama političkih stavova. Faktorizacija varijabli socijalnog statusa ukazala je na postojanje osam latentnih dimenzija socijalnog statusa. Interkorelacijske veze između ova dva skupa faktora su vrlo niske, što ne potkrepljuje tezu o determinističkom odnosu između socijalnog statusa i političkog mnijenja. Autori pretpostavljaju da na oblikovanje političkog mnijenja utječe, ovim i sličnim istraživanjima neobuhvaćeni, socijalizacijski kontekst, kao i neki unutarnji psihički faktori, koji u ličnosti posreduju cjelinu njene životne situacije.

Političke orijentacije i društvena promjena

Transformacija političkog sistema (bar jednog dijela) jugoslavenskog društva izazvala je funkcionalne poremećaje i raspad unutrašnjih interakcijskih mreža u mnogim društvenim i političkim organizacijama temeljenim na principima dosadašnje organizacije društva. Proces je iz početka čak opisivao terminima socijalne dezorganizacije, dok nije shvaćeno da se radi o procesu društvene promjene. Tada je iskrsla dilema: mogu li se navedeni procesi u sferi političkog nominirati kao društveni razvoj, rast ili regresija?

Ove teorijske dileme su odmah ocrtale i glavne linije političke diferencijacije, koja je brzo poprimila elemente i obilježja polipartijskog sistema. Za novoosnovane stranke sve je imalo generička obilježja, ali su se dotadašnje vjerojatno prvi put nakon dugo vremena našle pred pitanjima koja postavljaju zahtjevi adaptacije, učenja i instrumentalnog ponašanja. Neki su zadobili ambiciju da te probleme riješe postupcima iz »arsenala« stvaralačkog rješavanja problema, što je omogućilo da se organiziraju i financiraju istraživanja o političkim stavovima i orijentacijama nekih dijelova populacije i njihovim očekivanjima i preferencijama.

Predmet istraživanja

Predmet ovog istraživanja su stavovi omladine organizirane u Općinsku konferenciju SSOH Zagreb-Centar, o društvenim promjenama i društvenom razvoju u suvremenom jugoslavenskom društvu i posebno o razvoju i transformaciji organizacije kojoj pripadaju.

Cilj je bio ispitati i procijeniti stavove uzorka članova organizacije o mogućem modelu transformacije koji bi bio u najvećoj mjeri prihvatljiv današnjoj omladini. Da bi

se to saznalo, treba opisati kontekst iz koga ta omladina gleda na trenutno društveno i političko stanje i vidjeti koji su u njoj potencijali za promjenu na individualnom, grupnom i društvenom nivou i kako se ti potencijali mogu orijentirati ako se nađu u situaciji reverzibilnosti kriterija i konteksta.

Metode istraživanja

Istraživanje je provedeno na uzorku koji je planiran kao dvopostotni proporcionalno stratificirani uzorak članova SSO u općini Zagreb-Centar. U realizaciji je obuhvaćen 391 učenik, 185 studenata i 99 zaposlenih pripadnika mlade generacije. Poduzorak učenika izračunat je na temelju brojnosti članova SSO u pojedinim centrima usmjerenog obrazovanja, vodeći računa o spolu ispitanika i razredu koji pohađaju. Poduzorak studenata načinjen je kao proporcionalni uzorak broja članova SSO na pojedinim fakultetima, vodeći računa o zastupljenosti po spolu i starosti. Poduzorak radnika je bio planiran kao proporcionalni uzorak radnika u dobi od 14 do 27 godina iz pojedinih grana djelatnosti. Kao reprezentanti grana djelatnosti uzimani su veći radni kolektivi koji spadaju u tu granu. Identificirano je 11 grana djelatnosti koje su imale zastupljenost omladinaca dovoljno veliku da bi se ona mogla pojaviti u uzorku.

Plan uzorka je predviđao 800 ispitanika, a do osipanja je došlo u substratumu zaposlenih i to sigurno umanjuje reprezentativnost u odnosu na radnički substratum, ali ne utječe na ostale poduzetnike.

Iako je izbor zone istraživanja bio apriorno određen potrebom korisnika, sretna je okolnost da je u općini Centar visoka koncentracija centralnih gradskih i republičkih obrazovnih i radnih funkcija, tako da na temelju funkcionalnog principa povezivanja ova općinska organizacija okuplja velik broj omladinaca iz cijelog Zagreba i Republike i šire. Može se govoriti o nekoj (precizno neutvrđivoj) reprezentativnosti ove populacije za moguće šire zaključke.

Socijalni status ispitanika ispitivan je skalom obilježja socijalnog statusa ispitanika, koja predstavlja nezatnu modifikaciju sistema DS-2-VS (Hošek, 1988), koja sadrži 36 ordinaliziranih varijabli pomoću kojih je registriran položaj subjekta i njegovih roditelja u socijalizacijskom, institucionalnom i sankcijskom subsistemu modela socijalnog statusa. Skala obilježja socijalnog statusa sadržavala je slijedeće varijable: (1) obrazovanje oca, (2) obrazovanje majke, (3) obrazovanje ispitanika, (4) ispitanikovo poznavanje stranih jezika, (5) poznavanje stranih jezika oca, (6) poznavanje stranih jezika majke, (7) ispitanikov školski uspjeh, (8) karakteristike naselja u kome je ispitanik proveo prvih 15 godina života, (9) karakteristike naselja u kome je otac proveo prvih 15 godina života, (10) karakteristike naselja u kome je majka provela prvih 15 godina života, (11) kvalifikacija oca, (12) kvalifikacija majke, (13) funkcija oca u radnoj organizaciji, (14) funkcije majke u radnoj organizaciji, (15) članstvo oca u SKJ, (16) članstvo majke u SKJ, (17) članstvo i funkcija oca u Savezu sindikata, (18) članstvo i funkcija majke u Savezu sindikata, (19) funkcija oca u sportskim organizacijama, (20) funkcija majke u sportskim organizacijama, (21) rukovodeće funkcije oca u radnoj organizaciji, (22) rukovodeće funkcije majke u radnoj organizaciji, (23) samoupravne funkcije ispitanika, (24) stambeni status obitelji ispitanika, (25) veličina stambenog prostora, (26) ispitanikovo posjedovanje vlastite sobe, (27) broj članova ispitanikovog domaćinstva, (28) ukupni mjesečni prihodi domaćinstva, (29) ispitanikov mjesečni »džeparac«, (30) da li domaćinstvo pos-

jeduje TV u boji, (31) da li obitelj posjeduje automobil, (32) da li obitelj posjeduje vikendicu, (33) da li obitelj posjeduje više od 100 knjiga, (34) dob ispitanika, (35) spol ispitanika i (36) članstvo u SSO.

Političke orijentacije ispitivane su inventarom političkih stavova, koji je sadržavao 96 čestica kojima se, na skali Likertovog tipa sa sedam stupnjeva, mjeri emotivna komponenta i valencija stavova ispitanika prema problemima društvene promjene i transformacije SSO.

Inventar sadrži 16 grupa varijabli, koje su formirane apriorno, a odnose se na: stavove prema monolitizmu u društvu, stavove prema monolitizmu u SSO, stavove prema političkoj diferencijaciji u društvu, stavove prema ekonomskoj diferencijaciji u društvu, stav prema koncepciji političke demokracije, stav prema potrošačkom ponašanju, autoritarnost, stavove prema poduzetništvu, stavove prema motivaciji pri radu, stavove o maloj privredi, stavove o novim društvenim pokretima, stavove o zapošljavanju i nezaposlenosti, stavove o stambenoj politici, stavove o obrazovanju, stavove o SSO i političkom organiziranju omladine i opće političke stavove.

Obrada podataka

Prvi korak u obradi podataka predstavljala je zasebna faktorizacija statusnih obilježja ispitanika i čestica koje ukazuju na njihova politička usmjerenja. Obje faktorizacije provedene su na reduciranim matricama u čiju glavnu dijagonalu su uvršteni koeficijenti multiple determinacije. Kao značajni, zadržani su oni latentni korijeni koji se eksplicirali najmanje 5% traga reducirane korelacione matrice, u slučaju političkih uvjerenja, odnosno 1% traga kada su u pitanju bila statusna obilježja. Nakon ekstrakcije, zadržane latentne dimenzije su dovedene u varimax poziciju s ciljem postizanja veće parsimoničnosti dobivene solucije. Između ovako dobivenih faktora izračunati su koeficijenti korelacije, na temelju faktorskih bodova pridruženih svakom ispitaniku.

Rezultati

Iz reducirane matrice interkoleracija varijabli političkih stavova ekstrahirano je 55 pozitivnih karakterističnih korijena, no samo ih je tri prešlo usvojeni prag značajnosti. Ove tri zadržane dimenzije objašnjavaju zajedno 26,54% ukupne varijance, odnosno 62,85% faktorske varijance. Prvim varimax faktorom objašnjeno je 11,78% ukupne varijance. Prema česticama sa najvišim projekcijama na prvi faktor, ova dimenzija može biti nazvana **LIBERALISTIČKO-REFORMISTIČKA ORIJENTACIJA**. Ovim faktorom značajno su saturirane sve tvrdnje koje afirmiraju političku i privrednu reformu, zalažući se za sveobuhvatne i korijenite društvene promjene. Neke od tvrdnji koje ulaze u ovaj faktor su sljedeće:

- Svakome tko ima dobru ideju, društvo je dužno pomoći da je pokuša ostvariti ($r=.67$)
- U skladu s društvenom reformom, potrebno je da se i omladinska organizacija preoblikuje i osuvremeni ($r=.67$)
- Mladi bi sami trebali ukazati na to kakvu organizaciju žele te da li je uopće žele ($r=.64$)

- Neka svatko, od pojedinca do države, radi svoj posao i neka za taj rad dobije što treba dobiti ($r=.61$)
- Čovjek je rođen od prirode obdaren neotuđivim pravom na život, slobodu, jednakost i vlasništvo ($r=.61$)

Drugim varimax faktorom objašnjeno je 9,01% ukupne varijance. Verbalno može biti opisan kao SKOJEVSKI TRADICIONALIZAM, jer su njime najviše zasićene čestice koje su izraz tradicionalnih vrednota revolucionarne epohe, zadovoljstva postojećim i društvenim konzervativizmom. Po svojim karakteristikama, ova bi se orijentacija najbolje mogla definirati kao konformizam s postojećim sistemom, bez obzira koji on bio. Smjelo bi bilo, ali ne i potpuno promašeno, tvrditi da postoje sve pretpostavke da nosioci ove orijentacije postanu prilagođeni bilo kom drugom sistemu vlasti, čim on zadobije kontrolu nad parametrima realnosti. Također je karakteristično da se unutar ovog faktora grupiraju sa značajnim projekcijama i sve čestice autoritarnosti. Tvrdnje koje najbolje reprezentiraju prirodu ovog faktora su slijedeće:

- Mladima je potrebna omladinska organizacija koja će njegovati revolucionarne ideale i tekovine ($r=.65$)
- SSO je istinski objedinitelj interesa mladih ($r=.64$)
- Duboko vjerujem u put kojeg je zacrtao SKJ ($r=.59$)
- SSO bi trebao slijediti centralističko ustrojstvo ($r=.59$)
- Zadovoljan sam postojećim SSO-om ($r=.59$)

Treći varimax faktor objašnjava 5,76% ukupne varijance. Na temelju čestica kojima je determiniran, ovaj faktor može biti nazvan kao DIFUZNO NEZADOVOLJSTVO SSO-om. U sebe uključuje tvrdnje koje nose snažno podozrenje i kritičizam prema radu i ustrojstvu omladinske organizacije, te se zalažu i za njeno ukidanje. Neke čestice koje tvore ovaj faktor su slijedeće:

- Trebalo bi razmisliti o ukidanju SSO ($r=.62$)
- Ne vidim što bi mi omladinska organizacija mogla pružiti ($r=.55$)
- Sredstva koja se ulažu u SSO trebalo bi kanalizirati u drugom pravcu ($r=.54$)
- SSO je potpuno nekorisna društveno politička organizacija, koja s bazom nema nikakav kontakt i koja služi samo kao odskočna daska mladim karijeristima ($r=.54$)
- Radije bih bio član nekog altrenativnog pokreta (npr. ekološkog), nego SSO-a ($r=.52$)
- SSO je nesumnjivo potrebna organizacija ($r=.45$)
- Budući da su i Partija i Socijalistički savez zaboravili kojem narodu pripadaju, SSO bi trebao preuzeti zadatak da odgaja mlade kao prave Hrvate ($r=.45$)

Iz reducirane matrice interkorelacija varijabli socijalnog statusa ekstrahirano je osam karakterističnih korijena čija veličina je prešla usvojeni prag značajnosti od 1% traga matrice. Ovih osam latentnih dimenzija objašnjava 38,3% ukupne varijance što govori da su

korelacije među pojedinim statusnim indikatorima tek osrednje. U tabeli 1 je prikazana faktorska struktura varimax faktora kao i količina varijance koju svaki od faktora eksplira.

Prvi faktor kojim je objašnjena i najveća količina varijance uključuje u sebe obrazovanje i kvalifikaciju majke i oca, te funkcije majke unutar radne organizacije. Zajedničko javljanje varijabli koje se odnose na obrazovno-kvalifikacijski nivo i oca i majke sa

Tabela 1

Varimax struktura socijalnih faktora

	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8
1	0.575	0.061	0.014	0.138	0.283	0.059	0.406	0.239
2	0.735	0.015	0.038	-0.006	0.251	0.057	0.187	0.164
3	0.063	0.100	-0.066	0.706	-0.027	0.053	0.041	0.043
4	0.075	-0.041	0.023	-0.192	0.197	0.086	0.048	0.437
5	0.285	-0.000	0.132	-0.017	0.280	0.112	0.099	0.554
6	0.388	0.004	0.085	-0.100	0.309	0.105	-0.009	0.478
7	0.029	0.052	-0.004	-0.294	-0.024	-0.040	-0.005	0.145
8	0.173	0.007	-0.064	-0.094	0.572	-0.153	0.235	0.087
9	0.137	-0.002	-0.003	-0.022	0.764	0.138	0.004	0.067
10	0.202	-0.005	-0.051	-0.005	0.753	0.108	-0.018	0.091
11	0.521	0.130	0.076	0.133	0.281	0.056	0.457	0.186
12	0.778	0.154	-0.000	-0.013	0.200	0.076	0.131	0.055
13	0.278	0.281	0.056	0.032	0.065	0.314	0.366	0.106
14	0.475	0.331	0.031	-0.155	0.156	0.290	-0.020	0.007
15	0.096	0.457	-0.031	0.098	-0.023	0.227	0.178	0.044
16	0.203	0.404	0.011	0.087	0.032	0.295	-0.081	0.048
17	0.041	0.700	-0.052	-0.009	0.057	0.013	0.047	-0.073
18	0.208	0.701	-0.027	-0.060	0.092	-0.026	-0.095	-0.088
19	0.039	0.084	-0.019	0.100	0.075	0.509	0.086	0.058
20	0.103	0.098	-0.011	0.057	0.023	0.501	-0.074	0.017
21	0.243	0.202	0.174	-0.090	0.161	0.132	0.378	0.116
22	0.456	0.279	-0.063	-0.042	0.068	0.164	-0.003	0.027
23	0.051	0.219	0.052	-0.006	-0.011	0.108	0.005	0.015
24	-0.126	-0.063	0.583	-0.067	-0.070	0.055	-0.036	-0.040
25	0.015	-0.007	0.697	0.040	0.005	0.055	0.052	0.064
26	-0.056	0.029	-0.443	0.080	-0.035	0.040	0.108	0.029
27	-0.160	-0.043	0.226	-0.014	-0.097	0.003	0.045	0.040
28	-0.104	0.021	-0.007	0.222	-0.072	0.054	-0.465	-0.017
29	-0.040	0.179	0.063	0.478	-0.009	0.082	-0.412	0.042
30	0.225	0.107	0.333	0.044	0.205	-0.097	0.169	0.075
31	0.171	0.050	0.438	0.031	0.091	-0.049	0.134	0.099
32	0.142	0.042	0.081	0.009	0.224	0.049	0.083	0.123
33	0.257	0.011	0.131	0.093	0.307	0.002	0.146	0.194
34	-0.020	0.105	-0.087	0.762	-0.099	0.039	-0.190	-0.085
35	-0.047	0.087	-0.012	-0.213	-0.075	-0.068	0.038	0.212
36	-0.037	0.215	-0.043	0.083	-0.051	-0.038	0.023	0.069

značajnim projekcijama na isti faktor ukazuje na postojanje snažne podudarnosti između obrazovne i kvalifikacijske strukture oba roditelja, koja je detektirana već i u ranijim istraživanjima. S obzirom da se obrazovanje i kvalifikacija oca javlja zasebno i u izdvojenom faktoru, ovaj prvi faktor može se uvjetno nazvati OBRAZOVNO PROFESIONALNIM STATUSOM MAJKE.

Na drugom faktoru najveće projekcije imaju varijable koje predstavljaju indikatore društveno političke aktivnosti roditelja u Savezu komunista i Sindikatu, te se ovaj faktor može nazvati dimenzijom SOCIJALNO POLITIČKE PARTICIPACIJE. Ponovno je uočljivo da povezanost između razine političke aktivnosti majke i oca rezultira njihovim značajnim saturacijama istim faktorom.

Treći faktor u sebe uključuje varijable stambenog položaja subjekta, kvadrature stana, posjedovanje vlastite sobe i posjedovanje automobila. Sve ove čestice jasno dokumentiraju da je riječ o faktoru OPČEG MATERIJALNOG POLOŽAJA. Zbog niske diskriminativnosti odnosno malog varijabiliteta, posjedovanje televizora u boji i vikendice ne dostiže utvrđeni prag značajnosti projekcije (.40) na ovaj faktor, te pomalo neočekivano ostaju izolirani.

Četvrti faktor određen je varijablama godina školovanja subjekta, njegovom starošću i veličinom njegovog džeparca. Radi se stoga o, donckle artifičijelnom, faktoru DOBI SUBJEKTA, uz koju se automatski veže i broj godina školovanja.

Petim faktorom značajno su saturirani glavni pokazatelji PROVENIJENCIJE subjekta i njegovih roditelja.

Unutar šestog faktora javljaju se mjere uključenosti subjektivih roditelja u radu uprava sportskih organizacija, pa se faktor može nazvati SPORTSKIM FUNKCIJAMA RODITELJA.

Značajne saturacije sedmim faktorom imaju varijable obrazovnog i kvalifikacijskog statusa oca ali i, što je iznenađujuće, veličina prosječnog mjesečnog prihoda i džeparca u negativnom smjeru. Negativne projekcije, koje varijable veličine prihoda i džeparca imaju na dimenziju OBRAZOVNOG I PROFESIONALNOG STATUSA OCA, svjedoče kako pretpostavljamo (Baranović, Rimac, 1989) o potplaćenosti stručnjaka, ali i drugih radnika u radnim organizacijama društvenog vlasništva koje se, u najvećoj mjeri, nalaze u gubicima.

Značajne saturacije osmim faktorom imaju varijable poznavanja stranih jezika subjekta i njegovih roditelja, što relativno dobro ocrta određeni aspekt NEFORMALNOG OBRAZOVANJA.

Dobivena solucija ne razlikuje se značajno od rezultata dobivenih ranijim istraživanjima (Hošek, 1988). Slabe veze koje su detektirane između subjektivog statusa i statusa njegovih roditelja ne moraju nužno nositi značenje neutralizacije procesa društvene stratifikacije kako to navodi Hošek (1988) jer se radi o uzorku koji se još uvijek nalazi u procesu stvaranja vlastitog statusa.

U tabeli 2 nalaze se interkorelacije faktora političkih orijentacija i faktora statusnih obilježja. Veličina uzorka dopušta nam da svaku korelaciju veću od .10 proglasimo značajnom. Već na prvi pogled je vidljivo da ne postoje neke čvršće veze između statusnih karakteristika i političkog uvjerenja, naprotiv i one najizrazitije jedva da se mogu okarakterizirati kao osrednje povezanosti. Faktor liberalističko reformističkog opredjeljenja

Tabla 2

Interkorelacije faktora političkih orijentacija i socijalnog statusa

	Obrazov. prof. stat. majke	Soc.-pol. partici- pacija	Materijal- ni status	Dob	Proveni- jencija	Sportske funkcije	Obrazov. prof. stat. oca	Neformal no obrazov.
Liberal.- reform.	-0.004	-0.004	-0.011	-0.007	0.048	-0.165	0.111	0.151
Skojev. tradic.	-0.266	0.031	0.014	-0.169	-0.236	0.004	-0.275	-0.149
Difuz. nezadov.	0.068	-0.176	0.067	0.137	0.073	-0.074	-0.143	-0.003

tek je neznatno povezan sa indikatorima neformalnog obrazovanja subjekta i njegovih roditelja, obrazovno-profesionalnim statusom oca i sportskim funkcijama roditelja (negativno), što govori da se ovakva politička uvjerenja vezuju uz nešto obrazovniji sloj. Dimenzija skojevskog tradicionalizma značajno je negativno povezana sa obrazovno profesionalnim statusom majke i oca, provenijencijom, poznavanjem stranih jezika i dobnoj kategorijom. Radi se stoga o uvjerenjima koja prihvataju pretežno mladi, potomci roditelja slabijeg obrazovno profesionalnog statusa, provincijalne provenijencije i slabijeg neformalnog obrazovanja. Faktor difuznog nezadovoljstva SSO-om koji u sebe uključuje i znatnu dozu hostiliteta vezuje se uz smanjenu socijalno političku participaciju roditelja, stariju dob i niži obrazovno profesionalni profil oca.

Kako se radi o izrazito niskim vezama ovih dviju skupina varijabli, može se zaključiti kako položaj koji subjekt zauzima unutar društvene strukture nije izravno determinirajući faktor u izboru političkog opredjeljenja. Može se hipotetizirati kako dobivene veze predstavljaju tek prigušene izrazitije kovarijacije između, na ovom mjestu, neeksplisiranih kauzalnih varijabli i socijalnog statusa i političkog uvjerenja.

Diskusija

Nastojanje da se otkrije postojanje i tip odnosa između socijalnog statusa i aksioloških dimenzija ličnosti i njenih stavova, počiva na pretežno monodeterminističkom karakteru vladajuće paradigme naše socijalne znanosti. Napor se, ponovljeno, pokazao relativno neuspješnim. Iako su ova tri izložena pokušaja sadržavala neke bitne razlike, počivaju na istim temeljima i dovode do sličnih rezultata. Ukoliko postoje neki determinirajući odnosi između empirijski utvrdivog socijalnog statusa ispitanika (omladinaca) i njihovih vrijednosnih orijentacija, te njihovih političkih mnijenja, oni nisu toliko značajni da bi proizveli snažne, empirijsko-istraživački utvrdive veze.

I ovaj i prethodni rad (Hošek, Momirović, Prišlin, 1989) tragali su za empirijskom potvrdom teze da društveni položaj određuje društvenu svijest. S obzirom kako su definirane te kategorije, ne uzimajući u obzir elemente društvene podjele rada, nego samo njene posljedice (tj. socijalne statuse), nisu se mogle pojaviti nikakve značajne spoznaje. Izgleda najrazumnije (na ovom nivou analize stvarnosti) to pitanje prepustiti pretencioznijim misliocima.

Ono što je empirijskom istraživanju dostupno, otkrivanje veze između socijalnog statusa i vrijednosti i mnijenja, donijelo je samo slabe indikacije da neka relacija postoji, ali o karakteru i pravom značenju te relacije, malo. Prisiljeni smo zaključivati da struktura socijalnog statusa nije presudna, a ni jedina, determinanta vrijednosnih ni političkih orijentacija, bar koliko se da vidjeti iz prikazanih istraživanja.

Postoji intermedijalni skup činilaca, koji vjerojatno jeste određen socijalnim statusom subjekata, ali na koji, skoro smo uvjereni, istovremeno djeluju i vrijednosni sistemi koje subjekt prima i tradira. Moglo bi ga se nazvati kontekstom socijalizacije, kroz koji se utjecaji socijalnog položaja posreduju i udružuju s drugima, da bi u cjelini životne situacije, doprinijeli formiranju kompleksne, i prije svega, dinamičke kategorije: stavova i mnijenja.

Izvori:

1. Socijalna struktura: zbornik radova, Zagreb, Sociološko društvo Hrvatske, 1986.
2. Hošek, A., (1988)
Struktura socijalnog statusa muške omladine u SFRJ, Revija za sociologiju, vol. XIX, 3, 275-295.
3. Hošek, A., Momirović, K., Prišlin, R., (1989)
Relacije statusnih karakteristika i socijalnih stavova mladih, Revija za sociologiju, vol. XX, 3-4, 427-435.
4. Baranović, B., Rimac, I., (1989)
Socijalna struktura studenata Sveučilišta u Zagrebu, IDIS, (u rukopisu)

THE RELATIONSHIP BETWEEN YOUNG PEOPLE'S SOCIAL STATUS AND THEIR POLITICAL ORIENTATIONS

ŽELJKO BUZOV
GORAN MILAS
IVAN RIMAC

Institute for Social Research, Zagreb

In this research project carried out on a sample of 675 youths in Zagreb's »Centre« Commune three factors have been extracted interpreting the intercorrelations among the items representing political attitudes. Factorization of the variables of social status indicates the existence of eight latent social status dimensions. The intercorrelations between these two groups of factors are very low thus denying the thesis of a determinist relationship between social status and political opinion. The authors presume that the formation of political opinion is influenced by the context of socialization, not examined in this and similar surveys, as well as by some internal mental factors mediating the person's existence as a whole.